

بِسْمِ تَعَالَى

اسلام عليك يا ابا عبدالله الحسين (ع.ا.سلام)

امام صادق عليه السلام :

«اللهم اجعلني في درعك الحصينه التي تجعل فيها من تريد».

«خداوندا! من را در آن پوششی که از هر بلا و آفتی حفظ می کند و هر کسی را که بخواهی در آن قرار می دهی، قرار بده.»

اصول کافی، ج 2، ص : 534

دستور العمل ضوابط برگزاری مراسم

عزاداری ایام محرم و صفر

سال 1399

دبیرخانه کمیته امنیتی، اجتماعی و انتظامی ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا

مرداد 1399

فهرست مطالب

§ مقدمه

§ هدف

§ منظور

§ مستندات

§ ساختار

§ ضوابط کلی

§ ضمانت اجرا

§ وظایف دستگاهها

- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- سازمان تبلیغات اسلامی
- شورای سیاستگذاری ائمه جمعه و جماعات
- مدیریت حوزه های علمیه
- دفتر تبلیغات حوزه علمیه
- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- سازمان صدا و سیما
- نیروی انتظامی
- دادستانی کل کشور
- سازمان بسیج
- وزارت صنعت، معدن و تجارت
- وزارت آموزش و پرورش
- وزارت ورزش و جوانان
- وزارت کشور
- ستادهای استانی مدیریت بیماری کرونا

§ ضمائم

۷ پروتکل برگزاری مراسم عزاداری (اماکن سر بسته، فضای باز).

۷ پروتکل تهیه و توزیع نذورات.

۷ پیوست رسانه‌ای (حول محور هماهنگی، اقناع و اطلاع رسانی قبل از فرا رسیدن و حین برگزاری مراسم).

1 - مقدمه:

به اعتقاد بسیاری از اندیشکده های معتبر بین‌المللی یکی از تبعات شیوع بیماری کرونا در جهان، ایجاد دوگانه‌های متضاد در حوزه‌های مختلف بوده که تا قبل از آن نمود چندانی نداشته است. از جمله آنها دوگانه سلامت و امور مذهبی و اعتقادی که در اقصی نقاط جهان به انحاء مختلف و متناسب با درجه مذهبی بودن کشورها اثرگذاری داشته است.

تا قبل از شیوع این ویروس منحوس، برگزاری مراسم های مذهبی و آئینی به صورت عادی و برگرفته از اعتقادات، در جریان بوده لیکن با انتشار بیماری کرونا این روند با مخاطره مواجه شده است. برقراری تعادل میان انجام مراسم‌ها، آئین‌ها و فرائض مذهبی با حفظ سلامت و امنیت جان شهروندان در زمان وقوع بیماری‌های همه-گیر در دنیا یکی از حساس‌ترین موضوعات تصمیم‌گیران بوده که نیازمند تامل و تدبیر خاصی می باشد.

جمهوری اسلامی ایران نیز به دلیل ماهیت و نوع نظام حاکم از این موضوع مستثنی نبوده و پس از شیوع بیماری همواره یکی از دغدغه‌های مردم و مسئولین نحوه و چگونگی ادای فرائض دینی و مذهبی بوده و هست. اگرچه نگاه مترقیانه مقام معظم رهبری نسبت به این مهم دشواری این مسیر را آسان نمود لیکن تعامل، همکاری و هماهنگی حوزه دینی متأثر از تفکر ناب مذهب شیعه هم در نوع خود بی نظیرو مثال زدنی است و جا دارد در دوران فراغ از بیماری "نگاه مترقی مذهب شیعه" در دوران کرونا برای جهانیان تبیین گردد.

تقارن شیوع ویروس کووید 19 با ایام ماه مبارک رمضان و همراهی و همدلی متولیان برگزاری مراسم‌های این ماه بخصوص لیالی قدر تجربه‌ای گرانبها برای مسئولین بوده که به دلیل آثار مثبت برجا مانده، مبنای تصمیم‌گیری در خصوص برنامه‌های مذهبی دیگر از جمله برپایی نمازهای جماعت در مساجد و نمازهای جمعه بوده است. در پیش بودن ایام محرم و صفر که از اهمیت و ویژگی خاصی در قاموس ایرانیان برخوردار است، بار دیگر موجب شد تا دست اندرکاران مدیریت بیماری کرونا را نسبت به ارزیابی شرایط شیوع و ابتلاء و چگونگی برگزاری مراسم‌های محرم و صفر را با همفکری و مشورت نهادهای متولی در این مهم بررسی و نسبت به تبیین چارچاب و ضوابط آن اقدام نمایند. دستورالعمل حاضر نقشه راه برگزاری مراسم سالجاری می باشد.

1 - هدف:

تعادل بخشی میان حفظ سلامت شهروندان با برگزاری ایام سوگواری سید سالار شهیدان اباعبدالله الحسین (ع).

2 - منظور:

ü جلوگیری از انتشار و شیوع بیماری در کشور.

ü اجرای مطلوب برنامه های سوگواری محرم و صفر.

3 - مستندات:

ü بند اول مصوبات جلسات بیست و نهم مورخ 1399/04/28 و سیام مورخ 1399/05/04 ستاد ملی

مدیریت بیماری کرونا.

4 - ساختار :

- 1- مسئول اجرای این دستورالعمل سازمان تبلیغات اسلامی است.
- 2- این سازمان با تشکیل "کارگروه مراسم عزاداری" ذیل کمیته امنیتی، اجتماعی و انتظامی ستاد مدیریت بیماری کرونا و عضویت نمایندگان دستگاه‌های ذیربط فرهنگی، حوزوی، مذهبی، هیئت‌ها، حسینیه‌ها، تکایا، مداحان، نیروی انتظامی، دادستانی کل، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان بسیج، وزارت آموزش و پرورش، وزارت ورزش و جوانان، وزارت کشور، سازمان صدا و سیما، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سایر دستگاه‌ها بنا به ضرورت، نسبت به اجرای دقیق و نظارت بر فرایند دستورالعمل و پروتکل‌های ضمیمه اقدام می‌نماید.
- 3- سازمان تبلیغات اسلامی موظف است گزارش روند اقدامات را طی فرایند ذیل به کمیته ارائه نماید:
  - الف - قبل از فرارسیدن ایام محرم و صفر به صورت هفتگی.
  - ب - در حین برگزاری مراسم به صورت روزانه در قالب یک فرمت که در کارگروه تهیه خواهد شد.

5 - ضوابط کلی :

با عنایت به مدت زمان باقی مانده تا فرارسیدن ایام محرم و صفر ضوابط کلی حاکم بر این دستورالعمل در بخش‌های ذیل عملیاتی می‌شود:

بخش اول - قبل از حلول ماه محرم و صفر:

- ۱ اقدامات در حول سه محور "**هماهنگی، اقناع و اطلاع رسانی**" نسبت به شرایط خاص حاکم بر مراسم سالجاری برای گروه‌های هدف، انجام پذیرد.
- ۲ کارگروه موضوع بند 5 دستورالعمل با تشکیل جلسات منظم و مستمر و دعوت از نمایندگان دستگاه‌های ذیربط و همچنین نمایندگان و هیات امنای هیئت‌های مذهبی، حسینیه‌ها، تکایا و مداحان موثر نسبت به عملیاتی نمودن اقدامات حول محورهای فوق، تمهید نماید.
- ۳ کمیته اطلاع‌رسانی ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی) رئیس مورد نظر حول سه محور فوق را به کارگروه ارائه نماید.
- ۴ سازمان صدا و سیما همکاری و هماهنگی کامل با کارگروه در اجرایی شدن برنامه‌های مرتبط با این بخش را اعمال نماید.

بخش دوم - فرارسیدن ایام محرم و برگزاری مراسم:

سازمان تبلیغات اسلامی پس از اجرای موارد مندرج در بخش اول، با اعمال نظارت بر عملیاتی شدن دستورالعمل حاضر و پروتکل‌های ضمیمه، چگونگی برگزاری مراسم در شهرها و اماکن مجاز را برابر مفاد مندرج در بخش سوم راهبری می‌کند.

بخش سوم - ضوابط اجرا در شهرها با توجه به روند بیماری:

کارگروه مراسم عزاداری با توجه به نکات ذیل نسبت به مدیریت و برنامه‌ریزی برگزاری مراسم عزاداری حسینیه‌ها، تکایا، مساجد و هیئت‌های مذهبی در کشور اقدام می‌نماید:

- ü برنامه‌ریزی برگزاری مراسم دارای مجوز کارگروه بند پنج دستورالعمل صرفاً در اماکن و فضاهای باز با رعایت فاصله گذاری (از هر طرف حداقل دو متر) و تجمعات حداقلی.
  - ü رعایت کاهش ساعات برگزاری مراسم (حداکثر دو ساعت).
  - ü جابجائی هیات‌ها و دسته روی ممنوع می باشد.
  - ü استفاده از طبل، سنج و وسایل مشابه در برگزاری مراسم ممنوع می باشد. بدیهی است مراسم سینه زنی و زنجیر زنی (با زنجیر شخصی) در محل مراسم بدون جابجائی مجاز می‌باشد.
  - ü ضرورت رعایت فاصله گذاری اجتماعی در مراسم عزاداری.
  - ü استفاده از ماسک به صورت مستمر.
  - ü پیش بینی استفاده از راهکارهای جایگزین در مناطق و شهرهایی که امکان برگزاری حضوری مراسم وجود ندارد (با هماهنگی کارگروه استانی).
  - ü اجرای دقیق پروتکل‌های بهداشتی مرتبط با مراسم و نذورات.
  - ü تشدید نظارت بر اجرای پروتکل‌های بهداشتی مرتبط با عزاداری در شهرهای دارای وضعیت حاد بیماری توسط کمیته های نظارت استانی و شهرستانی.
- تبصره 1: مراسم‌های خاص در برخی استان‌ها (نظیر یوم‌العباس در زنجان، نخل‌گردانی در یزد، تشت‌گذاری اردبیل، شیرخوارگان، قالیشوران اصفهان و...) به دلیل تجمع، تراکم و جابجائی و همچنین ضرورت پیشگیری از شیوع و سرایت بیماری، ممنوع می‌باشد.
- تبصره 2: حضور هیات‌ها در اماکن مقدس حرم رضوی، حرم حضرت معصومه سلام علیها، حرم عبدالعظیم حسنی، شاهچراغ، امامزاده صالح و... جهت برگزاری مراسم ممنوع می‌باشد. مدیریت تولید ها نسبت به برگزاری مراسم در اماکن و فضای باز با رعایت فاصله گذاری اجتماعی، اجرای پروتکل های بهداشتی در چارچوب ضوابط کلی فوق‌الذکر اقدام می نمایند.
- تبصره 3: برگزاری نماز کما فی السابق در مساجد حداکثر به مدت یک ساعت در اماکن سرپسته دارای شرایط بهداشتی و تهویه با یک چهارم ظرفیت مکان مورد نظر و رعایت فاصله گذاری (حداقل دو متر از هر طرف)، استفاده از ماسک و همراه داشتن وسایل شخصی، بلامانع می‌باشد.

بخش چهارم - نذورات:

با عنایت به مخاطرات جدی نسبت به توزیع نذورات به شکل سنوات گذشته لازم است ذیل اقدام و نظارت لازم معمول گردد:

- 1- ممنوعیت هرگونه پذیرائی در جریان برگزاری مراسم عزاداری.
- 2- نذورات برابر نکات مندرج در دستورالعمل بهداشتی مرتبط صرفاً در قالب مواد غذایی خشک و یا خام توزیع گردد.
- 3- برپایی هر نوع ایستگاه‌های صلواتی توزیع نذورات و چای (موکب‌ها، خیمه‌ها، چادر و...) در تمامی استان‌ها و شهرستان‌ها ممنوع است.

تبصره 1: سازمان تبلیغات اسلامی و ستادهای استانی دست اندرکاران امر را نسبت به این موضوع توجیه نموده و اطلاع رسانی لازم معمول دارد.

تبصره 2: نذورات خاصی که امکان تغییر نذر به دلیل مسائل شرعی وجود ندارد، با نظارت کارشناسان بهداشتی طبخ و بسته بندی می شود. توزیع این نذورات می بایست در سایر اماکن انجام تا از تشکیل تجمع، صف و تراکم جمعیت خودداری گردد.

بخش پنجم - رعایت بهداشت محیط :

1- با عنایت به اهمیت حفظ بهداشت محیط در محل های برگزاری مراسم سوگواری، لازم است نسبت به توجیه هیات امنای و متولیان امر و مداحان مبنی بر رعایت دستورالعمل های ضمیمه و فراهم نمودن اقلام بهداشتی، مواد ضد عفونی، نصب پلاکاردهای آموزشی، توجیه عدم حضور افراد مسن و دارای بیماری زمینه ای، رعایت فاصله اجتماعی، استفاده از ماسک، مدیریت ساعت و زمان برگزاری و سایر موارد، اقدام لازم قبل از فرا رسیدن ماه محرم و همچنین در حین ایام سوگواری، صورت پذیرد.

2- مسئول برگزاری مراسم نسبت به رعایت کامل ضوابط بهداشتی، تعداد شرکت کنندگان، زمان برگزاری و رعایت نکات مرتبط با پذیرائی متعهد بوده و لازم است به شیوه مناسب اطلاع رسانی و توجیه صورت پذیرد.

3- مراسم صرفا در اماکن و فضاهایی دارای مجوز از سازمان تبلیغات اسلامی برگزار شود.

6 - ضمانت اجرا :

در صورت عدم توجه هیئت ها، حسینیه ها، هیات امنای مساجد و همچنین مداحان نسبت به اجرای این دستورالعمل، سازمان تبلیغات اسلامی اقدامات ذیل را انجام خواهد داد:

الف - مرحله اول - ارائه تذکر کتبی به مسئولین و هیات امنای (هیئت ها، حسینیه ها، مساجد) و یا مداحان.
ب - مرحله دوم - در صورت تکرار تخلف ممنوعیت و قطع ارائه خدمات عمومی، یارانه ای و پشتیبانی تا پایان ماه صفر.

ج - مرحله سوم - لغو مجوز به مدت شش ماه و معرفی به مرجع قضایی جهت رسیدگی به تخلف.

7 - وظایف دستگاه ها :

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی:

ü تدوین پروتکل بهداشتی برگزاری مراسم (در اماکن باز) و روزهای تاسوعا و عاشورا.

ü تدوین پروتکل بهداشتی تهیه و توزیع نذورات.

ü حضور موثر و مستمر در کارگروه موضوع بند 5 دستورالعمل.

ü ارائه اطلاعات آخرین روند بیماری در کشور و تبعات آن به سازمان تبلیغات اسلامی با هدف توجیه متولیان امر (هیئت ها، تکایا، حسینیه ها، هیات امنای مساجد و همچنین مداحان).

ü ایجاد هماهنگی دانشگاه‌های علوم پزشکی استان‌ها و رده‌های مدیریتی شهرستان‌ها با ادارات تبلیغات اسلامی در راستای اجرای دستورالعمل ضوابط برگزاری مراسم.

ü تهیه و تولید محتواهای آموزشی مناسب جهت درج در اماکن برگزاری مراسم سوگواری.

ü ارائه روزانه روند تغییرات وضعیت بیماری در شهرها به کمیته امنیتی اجتماعی و انتظامی.

ü راه‌اندازی همیاران سلامت هیات‌ها با هماهنگی سازمان تبلیغات اسلامی و سازمان بسیج مستضعفین.

ü نظارت عالی بر اجرای پروتکل‌های بهداشتی ایام سوگواری.

سازمان تبلیغات اسلامی:

ü تشکیل کارگروه مراسم عزاداری ذیل کمیته امنیتی، اجتماعی و انتظامی ستاد ملی مدیریت بیماری با عضویت دستگاه‌های مذکور در بند 5 دستورالعمل و نمایندگان هیات، تکایا، حسینیه‌های بزرگ و نقش آفرین و مداحان موثر.

ü برگزاری جلسه مشترک با هیات امنای هیئات، تکایا، حسینیه‌ها جهت هماهنگی، اقناع و اطلاع‌رسانی قبل و حین مراسم.

ü انجام اقدامات تبیینی و توجیهی با هدف همراه نمودن هیئت‌ها، حسینیه‌ها، تکایا، مساجد و مداحان موثر با تصمیمات متخذه و پرهیز از بروز مشکلات.

ü هماهنگی با هیات امنای مساجد و روسای هیئت‌های مذهبی به منظور تبیین شرایط سال جاری مراسم ایام سوگواری ابا عبدالله الحسین و اجرای دستورالعمل‌های مرتبط.

ü هماهنگی به منظور هدایت توزیع نذورات به روش‌های مناسب از طریق مراجع صلاحیت دار.

ü بررسی و اعمال راهکارهای جایگزین نحوه برگزاری مراسم با استفاده از رسانه‌های مجازی و واقعی، ایده‌های خلاقانه و...

ü هماهنگ نمودن روسای ادارات تبلیغات اسلامی سراسر کشور با ستادهای استانی مدیریت بیماری کرونا.

ü توجیه روسای ادارات تبلیغات اسلامی نسبت به دستورالعمل ضوابط برگزاری مراسم عزاداری ایام محرم و صفر و شرایط خاص حاکم بر مراسم سالجاری.

ü استفاده از فرصت محرم در راستای بهینه‌سازی نذورات و خیرات و هدایت آنها به سمت جامعه هدف در ترویج موضوع همدلی و کمک مومنانه.

ü اطلاع‌رسانی دقیق نسبت به محدودیت و ضوابط برگزاری مراسم محرم و صفر سال جاری به دلیل شیوع کرونا.

ü پیشگیری از انجام مصاحبه‌ها و اظهارنظرهای غیرکارشناسی توسط روسای هیئات و مداحان به منظور پرهیز از بروز هرگونه سوءاستفاده دشمنان.

ü ارسال گزارش‌های مرتبط با اجرا و نظارت بر دستورالعمل به دبیرخانه کمیته.

ü جلوگیری از انجام برخی اعمال وهن آلود غیر قانونی نظیر قمه زنی و رفتارها و بدعت‌ها که موجب شیوع و گسترش بیشتر بیماری می‌شود.

ü اعمال محدودیت در پذیرش افراد جهت شرکت در مراسم متناسب با ظرفیت محیط.

ü هماهنگی با متولیان و مداحان جهت ضرورت استفاده از ماسک در تمام مدت زمان برگزاری مراسم.

ü ابلاغ پروتکل‌های بهداشتی و دستورالعمل‌های صادره وزارت بهداشت به ادارت تابعه.

ü همکاری و هماهنگی با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در راه‌اندازی همیاران سلامت هیئت‌ها، حسینیه‌ها، تکایا، مساجد.

ü جلوگیری از نصب بنرهای اطلاع رسانی محل‌های برگزاری مراسم هیئت‌ها، حسینیه‌ها، تکایا، مساجد.

شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه و جماعات:

ü ابلاغ دستورالعمل و پروتکل‌های بهداشتی ضوابط برگزاری مراسم عزاداری ایام محرم و صفر به کلیه ائمه جمعه و جماعت.

ü تبیین شرایط حاکم بر مراسم سوگواری سالجاری و اخذ نظرات ارشادی علما و مراجع عظام.

ü تبیین شرایط خاص کشور متأثر از روند شیوع و ابتلاء بیماری توسط ائمه جمعه و محدودیت‌های موجود در برگزاری مراسم همانند سنوات قبل.

ü پیشگیری از انجام مصاحبه‌های مغایر تصمیمات ستاد ملی توسط ائمه جمعه و جماعات.

ü استفاده از نفوذ کلام ائمه جمعه و جماعات در توجیه مداحان و همراه نمودن آنها.

ü هماهنگ نمودن ائمه جمعه و جماعات با ادارات تبلیغات اسلامی استان‌ها و شهرستان‌ها در اجرای دستورالعمل.

ü هماهنگی و همکاری با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه‌های علوم پزشکی در بازرسی و نظارت‌های بهداشتی.

مدیریت حوزه‌های علمیه:

ü تبیین شرایط کشور برای مبلغین اعزامی با هدف اجرای دستورالعمل و همکاری با سازمان تبلیغات اسلامی در کارگروه تعریف شده.

ü تبیین شرایط حاکم بر مراسم سوگواری سالجاری و اخذ نظرات ارشادی علما و مراجع عظام.

ü پیشگیری از انجام مصاحبه‌های مغایر تصمیمات متخذ و ابلاغی.

ü استفاده از ظرفیت روحانیون و مبلغین در راستای تحقق سیاست‌های ستاد ملی.

ü بررسی شیوه‌های نوین برگزاری مراسم عزاداری در شهرهای قرمز، زرد و نارنجی و ارائه نتیجه به کارگروه.

ü هماهنگ نمودن طلاب و روحانیون و مبلغین ادارات تبلیغات اسلامی استان‌ها در جهت هم افزایی پیاده‌سازی دقیق دستورالعمل.

ü ارائه دستورالعمل ضوابط برگزاری مراسم و پروتکل‌های مرتبط به روحانیون، طلاب و مبلغین با هدف آگاهی بخشی و اطلاع‌رسانی و اجرایی نمودن.

ü هماهنگی و همکاری با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه‌های علوم پزشکی در بازرسی و نظارت‌های بهداشتی.

ü ابلاغ دستورالعمل و پروتکل‌های بهداشتی ضوابط برگزاری مراسم عزاداری ایام محرم و صفر به کلیه حوزه‌های علمیه.

دفتر تبلیغات حوزه علمیه:

ü هماهنگ نمودن طلاب و روحانیون و مبلغین اعزامی به استان‌ها در جهت هم افزایی پیاده‌سازی دقیق دستورالعمل و رعایت پروتکل‌های بهداشتی مرتبط.

ü استفاده از ظرفیت مبلغین در راستای تحقق سیاست‌های ستاد ملی در برگزاری مراسم عزاداری.

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی:

- ü تهیه پیوست رسانه‌ای "هماهنگی، اقناع و اطلاع‌رسانی" دستورالعمل ضوابط برگزاری مراسم عزاداری ایام محرم و صفر با همکاری و مشارکت سازمان تبلیغات اسلامی و دستگاه‌های ذیربط.
- ü فعال نمودن کمیته اطلاع‌رسانی ستاد ملی در راستای تولید محتوا برای فعالیت‌های اطلاع‌رسانی و اقناعی قبل از فرا رسیدن محرم و حین برگزاری مراسم.
- ü تولید برنامه‌های چندرسانه‌ای برای تبیین شرایط خاص سالجاری و محدودیت‌های موجود در برگزاری مراسم.
- ü آماده سازی افکار عمومی و آحاد جامعه برای سهولت پذیرش شرایط خاص ایام سوگواری در سال جاری از طریق کمیته اطلاع‌رسانی ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا.
- ü بررسی راهکارهای جایگزین برگزاری مراسم ایام محرم و صفر در شهرهای قرمز، زرد و نارنجی با استفاده از فضای رسانه‌ای.
- ü بهره‌گیری از شخصیت‌ها و سرمایه‌های اجتماعی حوزه فرهنگی - دینی و استفاده از ظرفیت‌های موجود در جهت اقناع مردم.
- ü تهیه و تولید برنامه‌های خاص مناسبتی ایام سوگواری و انتشار آنها در فضای مجازی.
- ü تشکیل کارگروه اطلاع رسانی ذیل کمیته ذیربط (در صورت لزوم) با هدف اقناع و اطلاع‌رسانی قبل از فرا رسیدن محرم و حین برگزاری مراسم.

سازمان صدا و سیما:

- ü تولید و پخش برنامه‌های مناسبتی در شهرهایی که امکان برگزاری مراسم وجود ندارد.
- ü برنامه‌ریزی مدیریت فضای رسانه‌ای و اطلاع‌رسانی ایام محرم و صفر هم راستا با سیاست‌های ستاد ملی.
- ü هماهنگی با سازمان تبلیغات اسلامی و کارگروه پیش‌بینی شده در تولید برنامه‌های مناسبتی و پخش آنها.
- ü پیشگیری از انجام مصاحبه‌های مغایر تصمیمات متخذه با توجه به حساسیت جامعه ایرانی نسبت به ایام محرم.
- ü رعایت تعادل در اطلاع رسانی و پوشش برنامه‌های سوگواری متناسب با شرایط کشور.
- ü استفاده از سرمایه‌های اجتماعی به منظور تبیین شرایط حاکم بر مراسم سالجاری و همراه نمودن همه گروه‌های جامعه.
- ü هماهنگی با ستادهای مدیریت استانی در راستای تولید و پخش برنامه‌های اطلاع‌رسانی و اقناعی.
- ü اطلاع‌رسانی پروتکل‌های بهداشتی صادره از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مرتبط با مراسم سوگواری محرم و صفر.
- ü عدم پوشش تبلیغی در رابطه با برگزاری مراسم هیئت‌ها، حسینیه‌ها، تکایا، مساجد و مداحان در برنامه‌های تلویزیونی و زیرنویس.

نیروی انتظامی:

- ü تامین امنیت برگزاری مراسم.

- ü همکاری با کارگروه در راستای اجرای دقیق دستورالعمل ضوابط برگزاری مراسم ایام محرم و صفر.
- ü هماهنگی با کارگروه در نظارت بر پروتکل‌های مرتبط با برگزاری مراسم.
- ü استفاده از ظرفیت‌های نیروی انتظامی در همراه نمودن هیئت‌های مذهبی و حسینیه‌ها، تکایا و مساجد بمنظور اجرای دستورالعمل با توجه به شرایط خاص ایام سوگواری سال جاری.
- ü توجیه مداحان موثر نسبت به شرایط ایام سال جاری و همراه نمودن آن‌ها در اجرای دستورالعمل و تصمیمات.
- ü هماهنگی و همکاری با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه‌های علوم پزشکی در بازرسی و نظارت‌های بهداشتی.

دادستانی کل کشور:

- ü پشتیبانی حقوقی و اقدام قانونی در مورد متخلفین از دستورالعمل ضوابط برگزاری مراسم و پروتکل‌های بهداشتی مرتبط.

سازمان بسیج:

- ü همکاری موثر و مستمر با سازمان تبلیغات اسلامی در اجرای دستورالعمل و پروتکل‌های بهداشتی.
- ü استفاده از ظرفیت‌های سازمان بسیج در همراه نمودن هیئت‌های مذهبی، تکایا و مساجد و حسینیه‌ها.
- ü استفاده از ظرفیت سازمان بسیج در همراه نمودن مداحان نسبت به اجرای دستورالعمل.
- ü هماهنگی و همکاری با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه‌های علوم پزشکی در بازرسی و نظارت‌های بهداشتی در قالب همیاران سلامت هیئت‌ها، تکایا، مساجد و حسینیه‌ها.

وزارت صنعت، معدن و تجارت:

- ü تامین نیازمندی ماسک هیئت‌ها، حسینیه‌ها، تکایا، مساجد و... دارای مجوز با هماهنگی سازمان تبلیغات اسلامی برابر نرخ مصوب.
- ü تامین مواد ضدعفونی بهداشتی هیئت‌ها، حسینیه‌ها، تکایا، مساجد و ... دارای مجوز با هماهنگی سازمان تبلیغات اسلامی برابر نرخ مصوب.
- ü استفاده از ظرفیت اتاق‌های اصناف و اتحادیه‌ها در اجرای دستورالعمل و پروتکل‌های بهداشتی (بخصوص در بحث نذورات).

وزارت آموزش و پرورش:

- ü هماهنگی با سازمان تبلیغات اسلامی به منظور فراهم نمودن فضای باز اماکن آموزشی تحت مدیریت مورد نیاز جهت برگزاری مراسم عزاداری.

وزارت ورزش و جوانان:

- ü هماهنگی با سازمان تبلیغات اسلامی به منظور فراهم نمودن فضای باز اماکن ورزشی تحت مدیریت مورد نیاز جهت برگزاری مراسم عزاداری.

وزارت کشور (کمیته امنیتی، اجتماعی و انتظامی):

- ü پیگیری تشکیل کارگروه ذیل کمیته.

نظارت بر روند اجرای دستورالعمل.

ابلاغ دستورالعمل و پروتکل‌های بهداشتی مرتبط به ستادهای مدیریت استانی بیماری کرونا و هماهنگی اجرای آنها.

هماهنگی با وزارت بهداشت به منظور اخذ تصمیمات موردی در ایام سوگواری و برگزاری مراسم.

پیگیری رفع موانع و مشکلات مرتبط با اجرای دستورالعمل ضوابط برگزاری مراسم ایام محرم و صفر.

ابلاغ ممنوعیت برگزاری مراسم سوگواری در دستگاه‌ها و وزارتخانه‌های مشمول ماده 5 قانون مدیریت خدمات کشوری.

انعکاس گزارش عملکرد کارگروه به ستاد ملی.

وزارت کشور (مشاور امور روحانیت):

تبيين شرایط حاکم بر مراسم سوگواری سالجاری با توجه به روند ابتلا و شیوع بیماری در کشور و اخذ نظرات ارشادی علما و مراجع عظام.

تبيين دستورالعمل به منظور اخذ نظرات ارشادی و حمایت مراجع عظام.

ستاد استانی مدیریت بیماری کرونا:

ابلاغ دستورالعمل به دستگاه‌های ذیربط و تبیین آن در ستادهای استانی.

ابلاغ دستورالعمل به فرمانداران با هدف توجیه مسئولین شهرستانی.

نظارت بر اجرای دقیق مفاد مندرج در بخش‌های سوم، چهارم و پنجم بند ششم دستورالعمل ناظر بر ضوابط کلی.

تشکیل کارگروه متناظر استانی "مراسم عزاداری" در ذیل ستاد استانی با مسئولیت اداره سازمان تبلیغات اسلامی.

دعوت از روسای ادارات تبلیغات اسلامی در جلسات ستاد استانی در ایام برگزاری مراسم سوگواری.

استفاده از صدا و سیمای استانی جهت اطلاع‌رسانی نسبت به ضوابط برگزاری مراسم سال جاری.

بهره‌گیری از ظرفیت فضای مجازی در امر اطلاع‌رسانی و اقناع.

استفاده از گروه‌های مرجع و ذی نفوذان استانی و شهرستانی در مورد تبیین شرایط و ضوابط برگزاری مراسم.

برگزاری نشست توجیهی با هیئت‌های مذهبی، حسینیه‌ها و تکایا و مساجد در راستای بیان ضوابط برگزاری مراسم.

همراه نمودن مداحان در راستای برگزاری مراسم برابر ضوابط اعلامی با استفاده از تمامی ظرفیت‌های موجود.

نظارت بر عملکرد کارگروه استانی نسبت به اجرای برنامه‌های پیش‌بینی شده ارتقاء امکانات بهداشتی در اماکن و محل‌های برگزاری مراسم.

ارسال گزارش مستمر از روند اقدامات به کمیته امنیتی، اجتماعی و انتظامی.

این دستورالعمل در سی‌امین جلسه ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا مورخ 1399/05/04 به تصویب رسید.

پیوست رسانه ای دستورالعمل ضوابط برگزاری مراسم عزاداری سید و سالار

شهیدان در ماه محرم و صفر 1399

پیرو مصوبه سی امین جلسه ستاد ملی مدیریت کرونا مورخ 99/5/4 در خصوص ضوابط برگزاری مراسم عزاداری اباعبدالله الحسین (ع) شیوه نامه رسانه ای مربوطه به شرح زیر است:

- 1- برگزاری مراسم به صورت عمومی با رعایت اصول " کاهش زمان مراسم، تجمع حداقلی و رعایت فاصله اجتماعی و استفاده مستمر و همگانی از ماسک " انجام می شود.
- 2- هرگونه پذیرایی در جریان برگزاری مراسم عزاداری ممنوع است و اطعام و نذورات صرفاً مطابق دستورالعمل های بهداشتی در پخت و پز و بسته بندی بصورت بیرون بر و در ظروف غیر مشترک توزیع می شود.
- 3- برگزاری مراسم عزاداری عمومی در فضاهای سر بسته صرفاً در ایام مشخص شده و ساعات محدود و در مساجد، حسینیه ها و تکایای مجاز است که به تشخیص کارگروه استانی دارای شرایط مناسب بهداشتی و مدیریتی هستند.
- 4- مسئول برگزاری مراسم عمومی باید نسبت به رعایت کامل ضوابط بهداشتی، تعداد شرکت کنندگان، زمان برگزاری و نحوه پذیرایی متعهد شود.
- 5- صدا و سیما و نهادهای تبلیغی و مردمی نسبت به ارائه برنامه های ابتکاری مناسب وضعیت فعلی کشور و تقویت فضای معنوی و فرهنگ عاشورایی در فضای تبلیغاتی و مجازی اقدام کنند.
- 6- کمیته اطلاع رسانی و تبلیغات ستاد ملی موظف است با هماهنگی همه دستگاه های اجرایی و مردمی به ویژه رسانه ها، صدا و سیما و هیات های مذهبی نسبت آماده سازی افکار عمومی و ارائه آموزش های بهداشتی ویژه ایام عزاداری اقدام نماید.

** این شیوه نامه رسانه ای برای اجرا برای معاونت سیاسی، معاونت سیما، معاونت استان ها، معاونت صدا و برون مرزی در سازمان صدا و سیما، تمام خبرگزاری ها، روزنامه ها، نشریات و رسانه های برتر فعالان شبکه های اجتماعی لازم الاجراست **

الف) آخرین توصیه های وزارت بهداشت برای پیشگیری و مقابله با بیماری کرونا:

- 1- با توجه به آخرین یافته‌های علمی و گزارش‌های جهانی از روند ابتلاء و گسترش ویروس کرونا، تنها راه مقابله موثر با این ویروس همراهی و همکاری مردم با نهادهای بهداشت و درمان در رعایت کامل و دائمی دستورالعمل‌های بهداشتی و استفاده از ماسک و فاصله گذاری اجتماعی است.
- 2- با توجه به تصویب دستورالعمل‌های بهداشتی پیشگیری از کرونا ترویج و تبلیغ دستورالعمل‌های نحوه برگزاری عزاداری در مکان‌های مسقف و فضای باز- دستورالعمل‌های پخت و پز و بسته‌بندی غذای نذری به صورت بیرون بر، زمان‌بندی محدود برگزاری مراسم در مساجد و تکایا منوط به تشخیص کارگروه‌های استانی و متناسب با شرایط بهداشتی و مدیریتی، ضوابط بهداشتی تعداد شرکت‌کنندگان، زمان برگزاری و نحوه برگزاری مصوبه ستاد استانی برای تمام شهرهای استان در تمام رسانه‌ها به صورت ویژه نشر و مکرراً به شیوه‌های متنوع بازنشر شود.

ب) محورهای رسانه‌ای:

- 1- رسانه‌ها ضمن اطلاع رسانی مستمر در خصوص رعایت دستورالعمل‌ها و استفاده از ماسک، همچنان اخبار رسمی را از مراجع متولی، دریافت و منتشر کنند و در کنار آگاهی بخشی عمومی، تذکرات گسترده و موکد، التهاب در جامعه را با هدف افزایش ضریب خود مراقبتی، مدیریت نمایند.
- 2- رسانه‌ها و فعالان شبکه‌های اجتماعی با عدم پرداختن به دوگانه ساختگی "عزاداری و سلامت" و زدودن زمینه‌های فکری ایجاد تقابل بین مقدسات و چارچوب‌های علمی، رعایت حداکثری دستورالعمل‌های بهداشتی را در صدر تولیدات خود قرار دهند.
- 3- رسانه‌ها ضمن پرهیز از هرگونه رفتار هیجانی و احساسی برای افزایش التهابات جامعه بر ضرورت نظارت بیشتر مردم بر مردم و مردم بر هیات‌های مذهبی، ایجاد مطالبه ملی "استفاده از ماسک" و برگزاری مراسم عزای سیدالشهدا (ع) با شرایط ویژه را برجسته نمایند.
- 4- از ایجاد دوقطبی‌های کاذب سیاسی و یا بین دستگاهی به ویژه میان قوای سه گانه و یا نیروهای مسلح و ترکیب این دو، به شدت پرهیز شود. بویژه که رسانه‌های دشمن و برخی فعالان شبکه‌های اجتماعی برای محرم امسال، تدارک ویژه دیده اند.
- 5- رسانه‌ها و فعالان شبکه‌های اجتماعی، مراقبت خط‌القایی دشمن در خصوص ایجاد تجمعات ساختگی و سوء استفاده از فضای پرشور عزاداری باشند و از رفتار هیجانی و بازتاب تحرکات این چنین برای تحت الشعاع قرار دادن عزاداری مردم برای امام حسین (ع) را پرهیز نمایند.
- 6- رسانه‌ها و فعالان شبکه‌های اجتماعی برای توسعه و تقویت نهضت کمک مومنانه در ماه محرم، دستگاه‌های مختلف درگیر با این رزمایش ملی را کمک کنند و نسبت به ترویج این حرکت و شرح

اقدامات انجام شده در سراسر کشور اقدام مقتضی را انجام دهند. بدیهی است انتشار تصاویر و یا مطالبی که باعث وهن این طرح و یا تحقیر دریافت‌کنندگان این کمک‌ها باشد، به شدت بر خلاف روح حاکم بر اجرای این رزمایش ملی به معنی تقویت همبستگی ملی و ایجاد وحدت است.

پ) پیشنهاد برای تولید محتوا در رسانه‌ها:

- 1- تولید محتوا و نشر حداکثری ابتکارات مردمی در برگزاری شیوه‌های جدید که در آنها زمان برگزاری باشکوه عزاداری حضرت سیدالشهدا(ع) دستورالعمل‌های بهداشتی نیز رعایت می‌شود. (استفاده از تولیدات چندرسانه‌ای، اینفوگرافی، موشن گرافی، فتوتیتر و...).
- 2- توجه به اهمیت ابتکارات جدید در پذیرایی از عزاداران نظیر استفاده از توزیع مواد غذایی خام به نیازمندان در طرح کمک مومنانه، نذر ماسک برای کمک به نیازمندان و ... به منظور نمایش جلوه‌های تعاون، دینداری و مسئولیت اجتماعی.
- 3- طراحی و ترویج الگوهای جدید عزاداری نظیر طرح "هر خانه یک حسینیّه" و یا نصب پرچم سیاه درب همه منازل و برگزاری جلسات سخنرانی آنلاین.
- 4- ایجاد ساز و کارهای نظارتی در هیئات مذهبی که از دیرباز در رعایت نظم و انضباط، زبانزد خاص و عام بوده و هستند، مهمترین فعالیت رسانه‌ای و مطالبه عمومی است. ضمن استفاده از دستورالعمل‌های وزارت بهداشت در برگزاری آیین‌نامه‌های محرم، ایجاد درگاه‌های مراقبت و آزمایش‌های سرپایی (تست) در هیئات بهترین شیوه برای ایمن‌سازی و استفاده حداکثری و اعتماد آفرین مردم از مراسم این ایام است. در واقع هیئات مذهبی ضمن رعایت دقیق دستورالعمل‌های بهداشتی، ملاحظات حاشیه‌های برگزاری آیین‌نامه‌های عزاداری امسال را رعایت کنند.
- 5- ترویج و تقویت کمپین "نذر ماسک" و "نذر ارزاق" به جای طبخ و توزیع غذا.
- 6- قرائت سازی از برگزاری مراسم عزاداری با رعایت دستورالعمل برای ایجاد اجماع در کشور؛ به همین منظور انتظار می‌رود مسئولان سازمان تبلیغات و مدیریت حوزه‌های علمیه اقدامات زیر را انجام دهند:
  - تهیه و نشر اظهار نظر مراجع معظم تقلید در توصیه به رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی در آیین‌های عزاداری.
  - تهیه و نشر اظهار نظر ائمه جمعه در سراسر کشور و نمایندگان ولی فقیه در استان‌ها در توصیه به رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی در آیین‌های عزاداری.
  - انتشار بیانیه نهادهای دینی، تبلیغی و حوزوی مانند جامعه مدرسین حوزه، دفتر تبلیغات و ... در موضوع مذکور.
  - اظهار نظر مداحان شاخص کشور در خصوص برگزاری مراسم عزاداری با رعایت دقیق و کامل دستورالعمل‌های بهداشتی.

- الزام به نصب بنر اجرای دستورالعمل های بهداشتی برای عزاداری در ورودیه مساجد، هیئات و تکایا و محل برگزاری مراسم.

ج) ملاحظات رسانه‌ای :

- 1- تاکید رسانه‌ها بر رعایت حداکثری دستورالعمل‌ها توسط مردم و مدیران هیئات و صاحبان تربیون.
- 2- جلوگیری از انتشار هرگونه خبر حاشیه‌ای، عکس و فیلم که جلوه های منفی شکوه عزاداری سیدالشهدا(ع) را برجسته سازد.
- 3- عدم انتشار مواضع انحرافی و اختلافی، تقابلی و جناحی و سازمانی در موضوع برگزاری مراسم ماه محرم و رعایت دستورالعمل‌ها.
- 4- عدم بازنشر القائات جریان‌ات معاند که بنای بر تخریب اجماع و همکاری بین مردم در موضوعات مختلف از جمله عزاداری ماه محرم را دارد.
- 5- عدم انتشار هرگونه اطلاعات، خبر، عکس با هویت نامعلوم.
- 6- عدم انتشار نظرات افراد غیر مرتبط و غیر مسئول، در موضوع رعایت دستورالعمل‌ها و عزاداری مردم.
- 7- عدم انتشار هرگونه برنامه عزاداری از سوی مراجع غیر مسئول و غیر مرتبط.

کمیته اطلاع رسانی و عملیات روانی
ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا